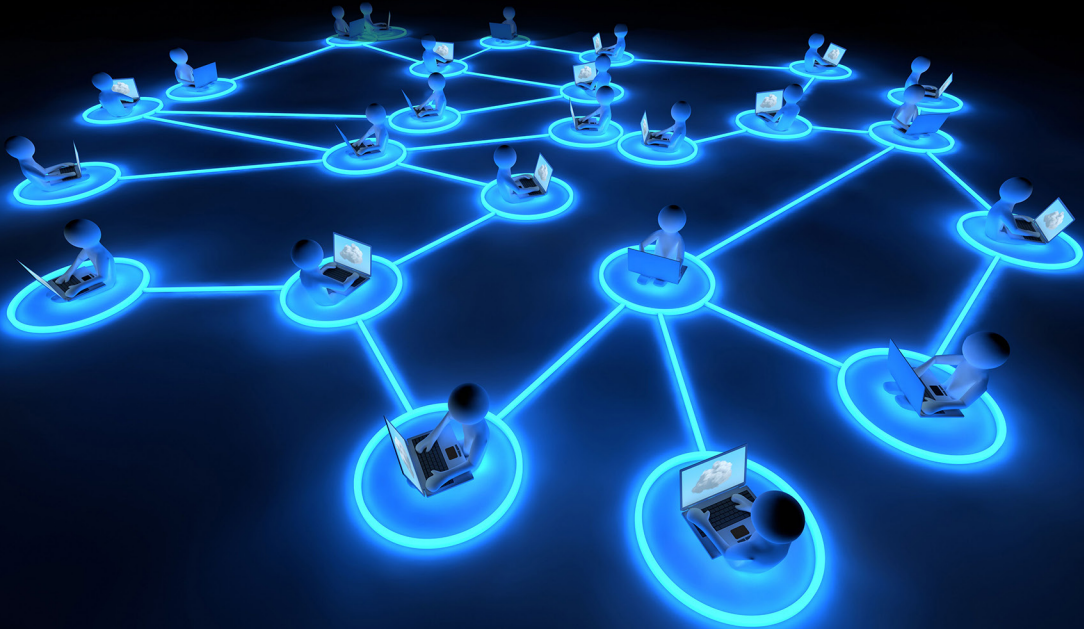

دیجیتال

جریان شناسی برترین
خبرگزاری ها و سایت های خبری ایران

نقل از مطالب این بولتن
با ذکر منبع بلامانع است.

الجمهورية
البحرينية

A stylized calligraphic logo in black, featuring the Arabic word 'جمهورية' (Republic) in a bold, modern script. The letters are interconnected and have a sense of movement. Above the main word, the words 'الجمهورية' and 'البحرينية' are written in a smaller, more traditional script.

جنگ کلیک ها در عرصه مجازی:

مقدمه

با گذشت زمان و با توجه به گستردگی و ویژگی‌های فضای مجازی یعنی در دسترس بودن و سرعت در انتقال اطلاعات نقش فضای مجازی در زندگی روزمره به خصوص استفاده از آن به عنوان ابزاری جهت رفتارها و اقدامات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و ... بیش از پیش پررنگ شده است به طوری که رسانه مجازی در فضای کنونی یکی از ابزارها و حتی در مقاطعی به عنوان نقطه هدف شناخته می‌شود و این مهم بر هیچ کس پوشیده نیست.

از سوی دیگر، بستر تعاملات و چالش‌های سیاسی از محورهایی است که اکثریت رسانه‌های خبری تحلیلی در جهان از آن غافل نیستند و در آن فعالیت می‌کنند، در این بین، به واسطه حوادث و موضوعات سیاسی نقش رسانه‌های خبری تحلیلی در فضای سایبر، بیش از دیگر بخش‌های سایبر پررنگ می‌شود. به عنوان مثال، در داخل کشور و در جریان حوادث قبل و بعد از انتخابات ریاست جمهوری و فتنه ۸۸، نقش رسانه‌های سایبری بیش از رسانه‌های دیگر در شکل دهی به ذهنیت مخاطب خاص و عام تأثیرگذار بود، بر همین اساس و با توجه به اهمیت این موضوع در این گزارش به بررسی و تقسیم‌بندی رسانه‌های خبری تحلیلی در فضای مجازی ایران می‌پردازیم.

لازم به توضیح است که ملاک و معیار تقسیم‌بندی خبرگزاری‌ها و پایگاه‌های خبری بر اساس نوع مواضع و عملکرد رسانه‌ای آن‌ها نسبت به جریان‌ها و اتفاقات مهم در کشور است که با توجه به رصد مستمر آن‌ها به خوبی می‌توان به این مهم پی برد.

چند نکته درباره این نوشتار وجود دارد که مختصراً بیان می‌کنیم:

۱. رده‌بندی و ترتیب ذکر سایت‌ها در این نوشتار بر اساس رتبه‌بندی سایت

الکسا است. این سایت یکی از معتبرترین سایت‌ها برای مشخص کردن رتبه سایت‌های مختلف است که سایت‌های تمامی دنیا را رصد و رتبه‌بندی می‌کند. بر این اساس، خبرگزاری‌ها و سایت‌های خبری که در این سایت رتبه زیر ۱۰۰ در ایران دارند در این مطلب معرفی شده‌اند. این رده‌بندی ممکن است بر اثر زمان تغییر کند، اما در حال حاضر (۲۶ مرداد ۱۳۹۴) رتبه‌بندی سایت‌های ایرانی به شکل زیر است. نکته دیگر در این باره اینکه قصد ما بررسی سایت‌هایی است که رتبه زیر ۱۰۰ را در ایران داشتند، اما سایت خبرگزاری دانشجو، فردا و آفتاب در سال‌های گذشته جزو پربیننده‌ترین سایت‌های ایرانی بوده‌اند و مدتی است از بین ۱۰۰ سایت اول خارج شده‌اند، ولی به دلیل سابقه و اثرگذاری آن‌ها، این سایت‌ها را نیز بررسی کرده‌ایم.

۲. مشخص کردن جهت‌گیری یک سایت به این معنا نیست که تمامی اعضای آن از مدیریت گرفته تا کوچک‌ترین خبرنگار آن دارای یک خط سیاسی هستند، بلکه در این تقسیم‌بندی منظور از جهت‌گیری هر سایت بیشتر خطوط حاکم بر مدیریت سایت و حامیان سیاسی آن است.

۳. در این تقسیم‌بندی تفاوتی بین خبرگزاری و سایت خبری تحلیلی قائل نشده‌ایم و فقط بر اساس رتبه سایت‌ها آن را رتبه‌بندی کرده‌ایم.

۴. در سال‌های گذشته سایت‌های دیگر در بین سایت‌های خبری بودند که در بین ۱۰۰ سایت برتر ایران قرار داشتند که در حال حاضر به لحاظ بیننده‌افول کرده‌اند و به همین دلیل ما نیز آن‌ها را بررسی نکرده‌ایم. سایت‌های مثل پارسینه، صراط نیوز، آخرین نیوز و ...

بر اساس آنچه گفته شد سایت های خبری و خبرگزاری های جمهوری اسلامی را می توان اینگونه دسته بندی کرد:

۱- فارس

خبرگزاری فارس طی سالیان اخیر به عنوان پربیننده ترین خبرگزاری ایران شناخته شده است و روزانه به طور میانگین بیش از ۱۴۰۰ خبر مخابره می کند. این خبرگزاری در سال ۸۱ و در دورانی که فقط دو خبرگزاری ایرنا و ایسنا در کشور بود حضور خود را در بین رسانه های مجازی با رویکردی اصولگرایانه کلید زد.

فضائلی
در خبرگزاری فارس
سال ۱۳۸۲

اولین مدیرعامل این سایت مهدی فضائلی بود که سابقه کارهای رسانه ای در کارنامه اش وجود داشت. او اولین هیئت مدیره فارس را اینگونه معرفی می کند: «به هر حال، هیئت مدیره جدیدی شکل گرفت که شامل آقایان شمیرانی، آژینی، اسلامپ مهر، اکبر نبوی، روح الامینی، بیژن مقدم و بنده

بود که از این جمع، ۳ نفر در خبرگزاری مستقر بودیم و اصطلاحاً عضو موظف بودیم و بقیه هم اعضای غیرموظف.» فضائلی از ابتدای راه اندازی این سایت به عنوان مدیرعامل فعال بود و توانست خبرگزاری فارس را به عنوان یکی از بهترین خبرگزاری های ایران مطرح کند. وی تا سال ۸۶ مدیرعامل این خبرگزاری بود و به نقل از خودش خبرهای فارس در سال اول فعالیت او روزانه ۷۰ تا ۸۰ خبر بود که در سال های آخر به ۵۰۰ تا ۶۰۰ خبر رسید.^(۱)

پس از فضائلی حمیدرضا مقدم فر به مدیرعاملی فارس رسید. او که سابقه

۱. <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=۱۳۹۳۰۱۲۴۰۰۱۴۱۳>

عضویت در حزب جمهوری اسلامی و تدریس و مدیریت در آموزش و پرورش

را داشت، در طول سال‌های فعالیت فرهنگی خود، عضویت در هیئت مدیره مؤسسه فرهنگی ثامن‌الائمه و همکاری و عضویت در هیئت مدیره مؤسسه مطالعات و تحقیقات رسانه‌ای را تجربه کرده است و از سال ۸۶ تا ۹۰ مدیرعامل فارس بود و سپس به معاونت فرهنگی اجتماعی سپاه منصوب شد.^(۲) پس

از مقدم فر، سیدنظام الدین موسوی که

پیش از این مدیرمسئول روزنامه جوان بود به مدیرعاملی فارس رسید و تاکنون در این سمت مشغول به خدمت است. سیدنظام موسوی از نیروهای نزدیک به زاکانی است که در بسیج دانشجویی با زاکانی همکاری می‌کرده است و اولین کسی بود که در سایت جهان نیوز به مدیرمسئولی منصوب شد.

سردبیران فارس نیز از ابتدا تاکنون بیژن مقدم، عباس توانگر، مرتضی قمری وفا و کامران قبادی بوده‌اند. مقدم پس از فارس به روزنامه جام جم رفت و مدیر مسئولی این روزنامه را بر عهده گرفت. توانگر نیز از دبیری سرویس اقتصادی فارس به سردبیری این خبرگزاری رسید و در سال ۹۱ جای خود را به مرتضی قمری وفا داد. قمری وفا که به عنوان معاون خبر خبرگزاری فارس منصوب شد که به نوعی سردبیری اخبار را بر عهده داشت. وی سابقه کار در روزنامه های کیهان و ایران را در کارنامه خود دارد و در دولت نهم به سمت مدیر کل امور رسانه‌ها و افکار عمومی دفتر رئیس‌جمهور منصوب شد. در حال حاضر کامران قبادی، سردبیر قبلی مشرق، سردبیری سایت فارس را بر عهده دارد.

سایت خبری تحلیلی تابناک، یک وبگاه خبری منسوب به محسن رضایی، دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام است که پس از فیلترینگ و به تعطیلی کشیده شدن سایت بازتاب در سال ۱۳۸۶ فعال شد.

سایت بازتاب که گردانندگان تابناک

میراث داران آن به شمار می‌آیند، در سال ۱۳۸۱ با مدیر مسؤلی فؤاد صادقی و سردبیری عمار کلاتری راه اندازی شد. بسیاری از تحلیلگران و خبرنگاران این سایت بعدها در راه اندازی یا مدیریت دیگر سایت های خبری مشارکت داشتند که به عنوان نمونه می توان به فرشاد مهدی پور (شانا و خانه ملت)، علی شکوهی (فردانیوز)، محمدجواد بربریان (جماران)، جعفر محمدی (عصر ایران)، بابک امینی (بولتن نیوز) و فؤاد صادقی و عمار کلاتری (آینده نیوز) اشاره کرد.^(۳)

سردار امیرعلی امیری که مسئولیت هایی چون جانشینی رئیس دانشگاه امام حسین (ع)، جانشینی فرماندهی نیروی مقاومت بسیج کشور و جانشینی فرمانده نیروی انتظامی در دوران سردار قالیباف را داشته است چندین سال است که به عنوان صاحب امتیاز تابناک در عرصه رسانه حضور فعالی دارد. از جمله کسانی که در این سایت مدیرمسئول و یا سردبیر بوده اند می توان به رضا طلایی نیک، اسکندر صالحی، غلامرضا قمیشی و محمد قادری اشاره کرد. هم اکنون محمود ملکی سردبیری این سایت را بر عهده دارد که فارغ التحصیل کارشناسی دانشگاه

۳. <http://rezataran.blogfa.com/post/1/%D%AAC%D%AB%1DBA%C%D%AA%VD-16%9>

%D%AB%4D%1%9D%AA%VD%AB%3DBA%C-%D%AA%AD%AB%1%D%AAE%DBA%C-

%D%AB%3%D%AA%VD%A%9A%D%AAA-%D%AV%9D%AA%VD%A%9A-%D%AAE%-

D%AA%AD%AB%1D%A%9A

امام صادق (ع) و کارشناسی ارشد مطالعات آمریکا از وزارت خارجه است.^(۴) محمدجواد بربریان نیز به عنوان مدیر مسئول، مدیریت این سایت را بر عهده دارند و صاحب امتیاز سایت نیز سردار امیرعلی امیری است. وابستگی تابناک به محسن رضایی و حمایت از او امری نیست که بر کسی پوشیده

باشد و تقریباً روزی نیست که از رضایی در سایت مطلب یا خبری منتشر نشود. قادری، سردبیر سابق تابناک، درباره این رابطه اینگونه می گوید: «ارتباط تابناک با آقای رضایی ارتباط فکری است؛ به این معنی که سیاست‌های کلی سایت که در شورای سیاست‌گذاری

مطرح می‌شود با مشورت و نظر آقای رضایی صورت می‌گیرد. در واقع، روح کلی حاکم بر سایت هماهنگ با نظرات ایشان است .... ما جلسات ماهیانه با آقای رضایی داریم و در این جلسات کاملاً به صورت اقناعی پیش می‌رویم. شورای سیاست‌گذاری در این جلسات و با مشورت با آقای رضایی در مورد سیاست و عملکرد سایت تصمیم می‌گیرد، اما این که آقای رضایی بخواهند دائماً سایت را بررسی کنند و دخل و تصرف در اخبار داشته باشند، این‌طور نیست.»^(۵)

این سایت در هر سه انتخابات گذشته از محسن رضایی حمایت می‌کرد. این سایت تا چندی پیش به عنوان پرمخاطب‌ترین سایت خبری ایران و دارای رتبه تک رقمی در بین سایت‌های ایرانی بود که به واسطه فیلترشدن به خاطر نظرات برخی از کاربران سایت، رتبه تک رقمی خود را از دست داد و خبرگزاری فارس توانست جایگاه اولی را در بین سایت‌های خبری ایران از آن خود کند.

۳- باشگاه خبرنگاران جوان

۴. <http://www.monazereh.ir/vm۸۸۹-.htm>

۵. <http://www.seemab.ir/fa/pages/?cid=۲۶۲۴۳>

باشگاه خبرنگاران در دهه فجر (۱۲ بهمن) ۱۳۷۹ با حضور مسئولان شهری و آقای هراتی مشاور (وقت) رئیس سازمان صدا و سیما در امور جوانان با نام باشگاه رادیویی و تلویزیونی جوان افتتاح و شروع به کار کرد. فعالیت های باشگاه تا اواسط سال ۱۳۸۳ صرفاً برگزاری کلاس های مهارتی در رشته های مختلف متناسب با نیازمندی های مرکز بود و در زمینه های دیگر هیچگونه فعالیتی نداشت. باشگاه از اواسط سال ۱۳۸۳ با تغییر نام از رادیو تلویزیونی جوان به باشگاه خبرنگاران جوان طبق اساسنامه جدید فعالیت های خود را در بخش های دیگر (خبر و کانون ها) شروع کرد.^(۶)

این خبرگزاری متعلق به صدا و سیماست و گرایش های سیاسی به معنای انتخاباتی ندارد. این سایت بیشتر وجهه آموزشی دارد و هر ساله دوره های خبرنگاری زیادی را برگزار می کند. امروزه بسیاری از مجریان معروف برنامه های خبری صدا و سیما و خبرگزاری ها از آموزش دیده های این سایت هستند.

۴- عصر ایران

پایگاه خبری عصر ایران از جمله مهم ترین سایت های منتقد دولت احمدی نژاد بود که جعفر محمدی خبرنگار سابق سایت پازتاب، مدیرمسئولی و سردبیری آن را برعهده دارد و تقریباً تمامی کارهای سایت را خود او به کمک چند نفر دیگر انجام می دهند.

۶. <http://yjc-tehran.blogfa.com/category/۲>

این سایت پس از تابناک دومین رتبه جذب آگهی را در سایت‌های خبری تحلیلی دارد که در برخی موارد باعث ضربه زدن به مطالب می‌شود، به گونه‌ای که در نیم صفحه اول این سایت بیش از دو سوم صفحه به تبلیغات اختصاص یافته است. این سایت در قسمتی که به نام عصر ایران ۲ راه اندازی کرده است، موارد جذاب و عامه‌پسند را به منظور جذب مخاطب بیشتر قرار می‌دهد.

این سایت چند بافیلتر شده است و که در یکی از موارد به اتهام نشر اکاذیب به قصد تشویش اذهان عمومی بود که از سوی هیئت منصفه مطبوعات در آن مورد مجرم شناخته نشد.

این سایت در انتخابات ۹۲ از طیف هاشمی و کاندیداتوری روحانی حمایت می‌کرد و در دولت یازدهم در عین انتقاداتی که گاهی به دولت وارد می‌کند بیشتر حامی دولت به نظر می‌رسد.

۵_ مشرق

سایت خبری تحلیلی مشرق در سال ۱۳۸۹ و توسط برخی از اعضای جدا شده از خبرگزاری فارس راه اندازی شد. مدیر مسئولی این سایت از زمان راه اندازی تاکنون بر عهده رضا داوری است. او قبل از مشرق در روزنامه کیهان و نشریه صبح سابقه کار مطبوعاتی دارد و مدتی نیز به عنوان قائم مقام سردبیر خبرگزاری فارس مشغول به خدمت بوده

است. سردبیری این سایت نیز در سال‌های گذشته بر عهده کامران قبادی بوده است و در حال حاضر حامد شیخ پور این سمت را بر عهده دارد.

این سایت رویکرد خود را اصولگرایی می‌داند و در سه سال آخر دولت دهم یکی از منتقدین جدی احمدی نژاد و بخصوص مشایی بود. خبرهایی که این سایت علیه مشایی و جریان موسوم به انحرافی کار می‌کردند در هیچ رسانه‌ای

به این گستردگی نبود.

این سایت در زمینه نظامی و دفاعی و امنیتی فعالیت گسترده ای دارد و گزارش های زیادی از توان نظامی ایران در سایت خود منتشر می کند. همچنین خبرهای پشت پرده ای که این سایت در روزهای شنبه با عنوان «روایت مشرق از گوشه و کنار سیاست» منتشر می کرد نشان از دسترسی بالای مسئولین این سایت به خبرها و محافل مهم سیاسی دارد که البته این خبرها در خرداد ۱۳۹۳ با فشارهایی که دولت بر رسانه های اصولگرا آورد، تعطیل شد. درباره وابستگی این سایت به سپاه پاسداران نیز اخبار زیادی وجود دارد، اما هیچکدام به صورت رسمی تأیید یا تکذیب نشده است.

در انتخابات ۹۲ این سایت در ابتدا از کاندیداتوری زاکانی حمایت می کرد. با تأیید نشدن صلاحیت زاکانی این سایت به حمایت از ائتلاف ۱+۲ پرداخت و البته خبرهای جبهه پایداری و جلیلی را نیز پوشش می داد، البته در بین ائتلاف سه نفره این سایت تمایل زیادی به حداد داشت که با کنار رفتن وی از گردونه رقابت ها بیشتر متمایل به قالیباف شدند. پس از به قدرت رسیدن روحانی این سایت به یکی از منتقدین جدی دولت یازدهم تبدیل شد.

۶- خبرآنلاین

سایت خبرآنلاین کار خود را از سال ۱۳۸۷ شروع کرده است و تلاش دارد تا آخرین تحلیل ها و گزارش ها از مهم ترین اتفاقات روز ایران و جهان را به صورت آنلاین در اختیار مخاطبان خود قرار دهد. این سایت به صاحب امتیازی حسین واحدیپور و مدیر مسئولی رضا مقدسی، آغاز به کار کرد.

مسئولین این سایت تا قبل از روی کار آمدن دولت یازدهم عبارت بودند از:

رئیس شورای راهبردی: حسین انتظامی

مدیر مسئول: علیرضا معزی.

سرمدیران: محمد مهاجری، کیوان کثیری و حسن لاسجردی (در حال حاضر مریم صدرالادبایی جایگزین کیوان کثیری شده است).

سایت خبرآنلاین و روزنامه خبر زیر مجموعه «گروه رسانه‌ای خبر» است که روزنامه‌های «خبرجنوب»، «خبر ورزشی»، هفته‌نامه «سیاحت و تجارت» و هفته‌نامه ادبی «نگاه پنجشنبه» را شامل می‌شود. «خبر جنوب» پرتیراژترین روزنامه منطقه‌ای جنوب کشور است که از سال ۱۳۵۸ انتشار یافته است. این روزنامه‌ها و دیگر نشریات مجموعه خبر به همت حسین واحدی پور شکل گرفته اند.^(۷)

حسین انتظامی و سایر اعضای شورای راهبردی این سایت که دارای سابقه کار مطبوعاتی هستند، از پایه‌گذاران روزنامه جام جم (متعلق به صدا و سیما) در دوران ریاست لاریجانی بر این سازمان بودند. آن‌ها زمانی این روزنامه را ترک کردند که عزت‌الله ضرغامی به دنبال خداحافظی لاریجانی از رسانه ملی، به ریاست صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران منصوب شد. انتظامی آن‌قدر مورد اعتماد لاریجانی بود که بعد از انتصاب وی به عنوان دبیر شورای امنیت ملی، همراه وی شده در سمت سخنگوی این شورا انجام وظیفه کند.

چندی بعد انتظامی و تیم همکار وی به پرتیراژترین روزنامه آن زمان کشور یعنی همشهری نقل مکان کردند. پس از مدیریت دو ساله انتظامی بر همشهری و برکناری او از این روزنامه و همزمان با ریاست لاریجانی بر مجلس هشتم، در حالی که گمانه زنی‌ها از او به عنوان یکی از مدیران لاریجانی در مجلس نام برده می‌شد، اما انتظامی و تیم همراه وی ترجیح دادند پس از همشهری فعالیت خود برای جریان مطبوع خود در قالب رسانه پیگیری کنند.^(۸)

پس از به قدرت رسیدن روحانی در دولت یازدهم انتظامی یکی از مهم‌ترین گزینه‌ها برای رسیدن به معاونت مطبوعاتی وزارت ارشاد بود که در آخر هم به این سمت منصوب شد. انتصاب او در این سمت باعث خوشحالی اکثر اصحاب رسانه اعم از اصولگرا و اصلاح طلب شد و افرادی مثل سعید لیلانز، ماشاءالله شمس الواعظین، صادق زیباکلام، هوشنگ گل‌مکانی، علی‌دهباشی، احمد توکلی، علی‌اکبر اشعری، محمدکاظم انبارلویی، بیژن مقدم و رضا مقدسی به تعریف و تمجید از او

۷. <http://www.khabaronline.ir/about>

۸. <http://almaktab.ir/thread۴۲۹-.html>

پرداختند، اما حسین انتظامی که سال ها نمایندگی مدیرمسئولان در هیئت نظارت بر مطبوعات را بر عهده داشته خود را یک اصولگرا می داند.^(۹)

از دیگر مسئولین خبرآنلاین که وارد دولت یازدهم شد مدیر مسئول این سایت، علیرضا معزی، است که از سوی محمد نهاوندیان به سمت سرپرستی «معاونت ارتباطات و اطلاع رسانی دفتر رئیس جمهور» منصوب شد و با آمدن پرویز اسماعیلی در این پست، معزی به با حکم نهاوندیان، دبیر شورای اطلاع رسانی دولت شد.^(۱۰) معزی هم اکنون مدیرمسئول خبرآنلاین است.

در حالی که در محافل رسانه ای و سیاسی روزنامه خبر و سایت این روزنامه به عنوان رسانه های منتسب به علی لاریجانی قلمداد می شوند، اما لاریجانی چندین بار این انتساب را رده کرده است و روابط عمومی مجلس طی اطلاعیه ای آورده است: «سایت خبر آنلاین هیچگونه ارتباطی با دکتر علی لاریجانی ندارد.»^(۱۱)

این سایت خود را یک سایت اصولگرا می داند و سعی کرده است در یک بیانیه ده بندی به تبیین مواضع خود درباره معنا و مفهوم اصولگرایی پردازد که این بیانیه در قسمت درباره ما سایت خبرآنلاین منعکس شده است.

این سایت در انتخابات ۹۲ از ائتلاف ۱+۲ و به خصوص ولایتی حمایت می کرد و البته انتقاد زیادی نیز به گزینه هایی مثل روحانی نداشت و به همین دلیل بود که پس از انتخابات اکثر اعضای آن وارد سمت دولتی شدند.

۷_ ایسنا

خبرگزاری دانشجویان ایران

خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، نخستین خبرگزاری غیردولتی ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی محسوب می شود که امتیاز آن در سال ۱۳۷۸ از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در اختیار جهاد دانشگاهی قرار

۹. <http://www.jomhouriat.ir/fa/content/۲۶۳۱>

۱۰. <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=۱۳۹۳۰۲۰۲۰۰۱۱۵۷>

۱۱. <http://www۱.jamejamonline.ir/newstext.aspx?newsnum=۱۰۰۸۱۲۳۰۴۲۹۴>

گرفت و در ۱۶ آذر همان سال، مصادف با روز دانشجو به صورت رسمی به عرصه اطلاع‌رسانی وارد شد.

این خبرگزاری در دوره دوم خرداد جزء سایت های نزدیک به دولت بود و مدیرعاملی آن را ابوالفضل فاتح بر عهده داشت. پس پیروزی دولت نهم در انتخابات ۸۴، ابوالفضل فاتح از ایسنا رفت و بسیاری از نیروهای اصلاح طلب نیز این سایت کناره گیری کرده و اخراج شدند و از سوی مسئولین جهاد دانشگاهی طی سال های ۸۴ تا ۸۹، شش مدیر برای ایسنا انتخاب شد. تا اینکه در سال ۸۹ ساسان والی زاده که پیش‌تر مسئولیت‌های مدیر کلی دفتر امور رسانه‌های ریاست جمهوری و معاونت ارتباطات و اطلاع‌رسانی دفتر معاون اول ریاست جمهوری را عهده دار بوده، به مدیرعاملی ایسنا منصوب شود. او در میان مدیران عامل و سرپرستان ایسنا نخستین فردی بود که سابقه عضویت در جهاد دانشگاهی را ندارد.^(۱۲) والی‌زاده نویسنده سفرنامه احمدی نژاد به نیویورک تحت عنوان رسانه ای به نام احمدی نژاد است و رابطه نزدیکی با رحیمی، معاون اول رئیس جمهور داشت. اما او نیز ۱۷ روز قبل از پایان دولت احمدی نژاد از کار خود برکنار شد و هم اکنون سعید پورعلی مدیریت این خبرگزاری را بر عهده دارد.

فاتح را می توان مؤثرترین مدیرعامل ایسنا دانست. او طی حضور شش ساله خود رد این خبرگزاری تحولات زیادی را در حوزه خبررسانی در این سایت رقم زد. او در دولت نهم به انگلیس رفت و به مطالعه ارتباطات در دانشگاه آکسفورد پرداخت. فاتح در انتخابات ۸۸ مسئولیت کمیته رسانه و تبلیغات ستاد انتخاباتی

۱۲. <http://fa.wikipedia.org/wiki/%D%A%A%VDBA%C%D%AB%3%D%86%9D%AAV>

میرحسین موسوی را بر عهده داشت. معروف است که او رنگ سبز را به عنوان نماد تبلیغاتی موسوی در انتخابات مطرح کرد و از این طریق توانست آرای زیادی را برای موسوی کسب کند. او در زمان انتخابات مدیریت سایت قلم نیوز را بر عهده داشت و از طریق این سایت قبل از شمارش آرای انتخابات، خبر پیروزی موسوی را بر روی منتشر کرد که موجب به وجود آمدن شبهات زیادی درباره تقلب در انتخابات شد.

درباره خط و ربط سیاسی ایسنا باید گفت که این سایت به دلیل جایگاهی که در آن شکل گرفته، جهاد دانشگاهی، دارای شأن دانشگاهی و دانشجویی است و چون در اوج دوران دوم خرداد شکل گرفت در دوران خاتمی تقریباً به صورت کامل حامی دولت بود. پس از رفتن فاتح از ایسنا و تغییر در هیئت مدیره این خبرگزاری که اعضای آن از سوی جهاد دانشگاهی انتخاب می شوند، بیشتر حمایت های این خبرگزاری متوجه دولت نهم و دهم شد و در انتخابات های مختلف بیشتر از دولت حمایت می کرد، هرچند که این خبرگزاری به دلیل داشتن خبرنگاران زیادی که وابسته به جناح چپ بودند در بسیاری از موارد متمایل به گروه های اصلاح طلب نیز بود. در دولت فعلی نیز حمایت این خبرگزاری از دولت به وضوح نمایان است و به طور کلی، می توان این خبرگزاری را یک خبرگزاری حامی دولت دانست.

درباره کاندیدای مورد حمایت این سایت در انتخابات ریاست جمهوری یازدهم نمی توان قاطعانه اظهار نظر کرد، زیرا در انتخابات یازدهم، مشایی که کاندیدای مورد حمایت دولت دهم بود، تأیید صلاحیت نشد و بر همین اساس، ایسنا نیز از کاندیدای خاصی حمایت علنی نکرد.

۸- تسنیم

خبرگزاری تسنیم با در نظر گرفتن دو حوزه وسیع کاری در داخل و خارج کشور تلاش دارد اهداف خود را در جهت آگاهی بخشی و بصیرت افزایی

محقق سازد. این خبرگزاری جوان که سه سال از عمر فعالیت آن می‌گذرد به صاحب امتیازی «مؤسسه آتی سازان فرهنگ تسنیم» و مدیر مسئولی مجید قلی‌زاده، در مراسمی با حضور دکتر علی‌اکبر ولایتی و با محوریت اخبار حوزه بیداری اسلامی شروع به فعالیت کرد. البته نباید از نقش کلیدی حمیدرضا مقدم فر مدیرعامل سابق خبرگزاری فارس در راه اندازی و سیاست‌گذاری تسنیم غافل باشیم. عباس توانگر که سال‌ها سردبیری خبرگزاری فارس را بر عهده داشت در این خبرگزاری قائم مقام است، اما در عمل تمامی کارها به مدیریت او انجام می‌شود. محمد کریمی از دیگر فعالین این سایت است که معاون خبر این خبرگزاری را بر عهده دارد.

سردبیری خبرگزاری فارس را بر عهده داشت در این خبرگزاری قائم مقام است، اما در عمل تمامی کارها به مدیریت او انجام می‌شود. محمد کریمی از دیگر فعالین این سایت است که معاون خبر این خبرگزاری را بر عهده دارد. این خبرگزاری طی مدت راه اندازی تاکنون رشد قابل توجهی داشته و توانسته است خود را در بین ۵۰ سایت برتر ایران به لحاظ بیننده قرار دهد. این خبرگزاری به لحاظ جذب خبرنگار و نیروهای جدید بسیار فعال است و طی یک سال گذشته دفاتر استانی خود را در بسیاری از استان‌ها راه اندازی کرده است که باعث گسترده‌تر شدن فعالیت این خبرگزاری شده است. این خبرگزاری در سال ۹۲ و با پوشش مناسب اخبار انتخابات ریاست جمهوری توانست بینندگان زیادی را به خود جلب کند و به عنوان یک خبرگزاری حرفه‌ای خود را معرفی کند. این خبرگزاری در انتخابات ۹۲ حامی ائتلاف ۱+۲ بود که البته در بین اعضای ائتلاف به حداد و قالیباف بیشتر نزدیک بود و با کنار رفتن حداد تلاش خود را برای به قدرت رسیدن قالیباف انجام داد که در انجام این کار ناکام بود. گفته می‌شود که این خبرگزاری به بخش فرهنگی سپاه وابسته است، جایی که مقدم فر مسئولیت آن را بر عهده دارد.

۹_ فرارو

پایگاه خبری-تحلیلی فرارو به مدیر مسئولی محمد حسین خوشوقت کار خود را آغاز کرد. محمدحسین خوشوقت که پسر مرحوم آیت الله خوشوقت است در دولت خاتمی مدیر کل رسانه ها و مطبوعات خارجی وزارت ارشاد بود. او از فارغ التحصیلان دانشگاه امام صادق (ع) است که در فضای رسانه ای متمایل به اصلاح طلبان و نزدیک به قالیباف است. سردبیر این سایت هم اکنون بر عهده محمد نوین است. طبق اعلام خود این سایت اعضای تحریره عبارت اند از: سجاد زند، مجید برقی، زهرا فدایی، جلیل بیات، مهران هژبر و زهرا خوشوقت.

فرارو به لحاظ مشی سیاسی متمایل به اصلاح طلبان است و در ایام فتنه ۸۸ اخبار موسوی و کروبی و اعتراضات آن ها را به صورت کامل پوشش می داد. این سایت طی دولت احمدی نژاد یکی از سایت های مخالف دولت بود که از مطالب زیادی در نقد دولت احمدی نژاد منتشر می کرد. در انتخابات سال ۹۲ نیز این سایت به حمایت از قالیباف پرداخت، اما از پوشش اخبار و مطالب مربوط به روحانی نیز غافل نبود و از آنجا که تا حدودی مشی اصلاح طلبی داشت توانست بسیاری از طرفداران روحانی را نیز به خود جذب کند.

گفته می شود که خوشوقت رابطه بسیار خوبی با قالیباف دارد و گاهی کمک های نیز از سوی قالیباف به سایت او دریافت می کند. در انتخاب قالیباف برای شهرداری تهران در سال ۹۲ این سایت به حمایت از قالیباف پرداخت.

۱۰- مهر

خبرگزاری مهر در اسفند سال ۸۱ توسط سازمان تبلیغات اسلامی راه اندازی شد. مدیرعاملی این سایت برای چندین سال متوالی بر عهده پرویز اسماعیلی بود. پرویز اسماعیلی برادر محسن اسماعیلی، عضو حقوقدان شورای نگهبان، است و سابقه کار رسانه ای و مطبوعاتی زیادی در کارنامه خود دارد. او در دولت یازدهم با حکم محمد

نهادنریان به سمت معاون ارتباطات و اطلاع رسانی دفتر ریاست جمهوری منصوب شد. اسماعیلی در انتخابات یازدهم ریاست جمهوری سخنگوی ستاد انتخاباتی قالیباف بود. پس از اسماعیلی و با حکم حجت الاسلام خاموشی، رئیس سازمان تبلیغات، رضا مقدسی به عنوان مدیرعامل خبرگزاری مهر به مدت چهار سال معرفی شد. مقدسی نیز از جمله فعالین عرصه رسانه است که مدیر مسئولی روزنامه خبر، قائم مقامی موسسه همشهری، سردبیری روزنامه قدس در تهران و فعالیت در رده های مختلف تحریریه و اجرایی در صدا و سیما از دیگر مسئولیت های وی به شمار می رود. (۱۳) مقدسی در سال گذشته به بیماری سختی مبتلا شد که منجر به بستری شدن او در بیمارستان شد. همچنین در سال گذشته شایعات زیادی مبنی بر استعفای مقدسی از خبرگزاری مهر به دلیل مشکلات مالی وجود داشت و گفته می شد که حتی مقدسی استعفای خود را تقدیم مسئولین سازمان تبلیغات کرده است. در رسانه های مختلف از علی عسکری به عنوان جایگزین مقدسی در مهر یاد می شد که این امر در اردیبهشت ۹۳ محقق شد و عسکری جایگزین مقدسی شد. عسکری که جزو هئیت مدیره این خبرگزاری است، سابقه ریاست بر سازمان فرهنگی و هنری شهرداری تهران را در کارنامه خود دارد. پیام تیرانداز، از نزدیکان زاکانی، چندین سال به عنوان معاون خبر این خبرگزاری مشغول به فعالیت بود

که در سال گذشته از سمت خود استعفا داد و محسن مهدیان به سرپرستی این قسمت منصوب شد.^(۱۴) از دیگر نیروهای مهم خبرگزاری مهم سعید آلاپوش است که چندین سال به عنوان قائم مقام این خبرگزاری مشغول به خدمت بوده است. این خبرگزاری در طول فعالیت خود بیشتر صبغه فرهنگی داشته است و مصاحبه ها و مطالب مهمی درباره وضعیت فرهنگی کشور منتشر کرده است. در عرصه سیاست در سه انتخابات گذشته این خبرگزاری به اصولگرایان و به خصوص قالیباف گرایش داشت و در انتخابات ۸۴ و ۹۲ حمایت زیادی از این کاندیدا انجام داد. همین طرفداری باعث اختلاف بین دولت احمدی نژاد و این خبرگزاری بود و هم طرفداران دولت حملات زیادی علیه این خبرگزاری انجام دادند و هم این خبرگزاری نقدهای تند و گزنده زیادی علیه احمدی نژاد و مشایی منتشر می کرد. همانگونه که گفته شد این سایت توسط سازمان تبلیغات اسلامی تأسیس شده است و حجت الاسلام خاموشی مدیرعامل این سایت را انتخاب می کند و خبرهای مربوط به این سازمان و شخص حجت الاسلام خاموشی در این خبرگزاری به صورت کامل پوشش داده می شود.

۱۱- جام

این سایت نیز یکی از سایت های جدید التأسیس است که توانسته مخاطبان بسیاری را به خود جذب کند و حتی در مقطعی تا رتبه ۳۰ در الکسا نیز بالا بیاید. این سایت در سال ۹۰ آغاز به کار کرده است و دلیل اصلی موفقیت آن نیز انعکاس خبرهای رسانه های ضد انقلاب و خارجی تحلیل و نقد این خبرهاست. بسیاری از کسانی که به ماهواره و یا

سایت های فیلتر شده دسترسی ندارند از این طریق تحلیل های آن ها را دنبال می کنند و با نظرات مخالفین نظام جمهوری اسلامی آشنا می شوند.

این سایت از قالب های چندرسانه ای به خوبی استفاده می کند و فیلم ها و عکس های متعددی را از برنامه های مختلف ماهواره ای بر روی سایت خود قرار می دهد

که برای خوانندگان جلب توجه می کند. همچنین انعکاس اخبار مختلف داخلی و خارجی به زبان های عربی و انگلیسی در این سایت صورت می گیرد که در بین سایت های خبری سه زبانه بسیار کمی وجود دارد و این امر یک مزیت برای جام به شمار می آید.

به نظر می رسد این سایت متعلق به صدا و سیماست، اما تاکنون هیچ خبری از وابستگی این سایت به سازمان یا جناحی خاص منتشر نشده است و مسئولین این سایت نیز در بین رسانه ها ناشناخته مانده اند. برخی خبرها نیز وجود دارد که این سایت را وابسته به مؤسسه ای به نام رویش می داند که این مؤسسه بی ارتباط با سپاه نیست. برخی دیگر نیز به وابستگی این سایت با وزارت اطلاعات اعتقاد دارند که تاکنون خبری در این رابطه منتشر نشده است.

۱۲- افکار نیوز

این سایت گرایش اصولگرایانه دارد و حامی اصلی آن محسن پیرهادی است. پیرهادی نماینده فعلی شورای شهر است که معاونت فرهنگی و اجتماعی مناطق ۳ و ۷ شهرداری تهران و ریاست سازمان بسیج این شهرداری را بر عهده داشته است.

این سایت در انتخابات ۹۲ از قالیباف حمایت می کرد و این حمایت را هنوز هم ادامه می دهد. گفته می شود برادر محسن پیرهادی در این سایت مسئولیت دارد.

۱۳- ایرنا

خبرگزاری جمهوری اسلامی

خبرگزاری ایرنا قدیمی ترین خبرگزاری ایران است و در سال ۱۳۱۲ با هدف گردآوری اطلاعات و اخباری واحد به مسئولیت عبدالله انتظام در وزارت امور خارجه

شکل گرفت که بعدها به «آژانس پارس» معروف شد. تا سال ۱۳۲۲ این آژانس خبری اخبار خود را از طریق تلگرافخانه مملکتی منتشر می‌کرد، اما از این سال، استفاده از یک دستگاه مخابراتی که اخبار را به صورت نوار باریکی و با علائم مخصوص ضبط می‌کرد، در دستور کار آژانس پارس قرار گرفت. خبرگزاری فرانسه اولین آژانس خبری طرف قرارداد پارس بود و بعدها خبرگزاری‌های رویترز، آسوشیتدپرس، یونایتدپرس و آناتولی با خبرگزاری ایران قرارداد همکاری بستند. در سال ۱۳۵۴ آژانس پارس به یک شرکت دولتی وابسته به وزارت اطلاعات و جهانگردی تغییر وضعیت داد. آژانس پارس در دی‌ماه سال ۱۳۶۰ با تصویب مجلس شورای اسلامی به «خبرگزاری جمهوری اسلامی» تغییر نام یافت.

«پیرنیا، تقوی، طباطبایی، جوانشیر، جعفریان، پورشریعی و سمعی» از مدیران پیش از انقلاب و آقایان «محمدرضا شریف، کمال خرازی، حسین نصیری، فریدون وردی‌نژاد، عبدا... ناصری، احمد خادم المله، سید جلال فیاضی، محمدجعفر بهداد، مجید امیدی شهرکی و علی اکبر جوانفکر» مدیریت این سازمان خبری را در سال‌های پس از انقلاب برعهده داشتند.^(۱۵) در دولت یازدهم با حکم وزیر ارشاد محمد خدادای به مدیرعاملی این خبرگزاری منصوب شد. او پیش از این در سمت‌های همچون مدیر کل اخبار خارجی ایرنا، مدیریت بخش‌های فرهنگی - تبلیغی در ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و ستاد کل نیروهای مسلح، عضویت در شورای مؤسس و سردبیری روزنامه ایران، دبیر کلی سازمان خبرگزاری‌های آسیا و اقیانوسیه و ریاست اداره رسانه‌های وزارت امور خارجه انجام وظیفه کرده است.^(۱۶)

این خبرگزاری با دارا بودن ۳۰ دفتر نمایندگی در خارج از کشور و بیش از ۶۰ دفتر داخلی باید انتظارات فراوانی را در عرصه ملی و بین‌المللی برآورده سازد. فعالیت اداره کل اخبار خارجی به عهده گروه‌های اروپا و آمریکا، آفریقا و خاورمیانه، آسیا و اقیانوسیه، شبه قاره هند و آسیای میانه است.

۱۵. <http://www.medianews.ir/fa/۱۵/۰۷/۲۰۱۰/irna-history.html>

۱۶. <http://etedalpres.ir/۴۰۶۹>

ایرنا در مجامع بین‌المللی همچون خبرگزاری بین‌المللی اسلامی (IINA)، سازمان خبرگزاری‌های آسیا و اقیانوسی آرام (OANA)، خبرگزاری‌های غیر متعهد (NANAP)، خبرگزاری اوپک (OPECNA)، اتحادیه خبرگزاری‌های دریای خزر (ACSNA) و خبرگزاری اکو (ECONA) عضویت دارد و ریاست دوره‌ای چندین اجلاس مجامع بین‌المللی را به عهده داشته و دارد.^(۱۷)

نکاتی درباره ایرنا:

۱. این سایت به دلیل وابسته بودن به هر دولت و انتصاب مدیرعامل آن از سوی وزارت ارشاد یک سایت رسمی دولتی است که در هر دوره از منافع و مواضع دولت وقت دفاع می‌کند.

۲. بسیاری از مدیران فعلی رسانه ای و بسیاری از خبرنگاران قدیمی رسانه های فعلی از تربیت شدگان خبرگزاری ایرنا هستند. به دلیل انحصاری بودن فعالیت های خبری در این خبرگزاری در دهه شصت تقریباً همه خبرنگاران فعال در آن سال ها سابقه فعالیت در این خبرگزاری را دارند و به نوعی خودشان را «ایرنايي» می دانند.

۳. میزان و گستره فعالیت این خبرگزاری از تمامی خبرگزاری های کشور بیشتر است و این خبرگزاری بیشترین فعالیت خارجی را در بین خبرگزاری های کشور دارد و دارای بیش از ۳۰ دفتر در سراسر جهان است که خبرهای مختلفی را هر روزه مخابره می کنند.

۴. به دلیل رسمی بودن و قدیمی بودن این خبرگزاری نشاط و تحرک زیادی در آن به چشم نمی خورد و جذابیت بصری این خبرگزاری نیز در سال های گذشته و با تأسیس خبرگزاری جذاب و جدید تا حدی کم شده است. همچنین تعداد مخاطبان این خبرگزاری نیز طی سال های اخیر بسیار کاهش پیدا کرده است و این خبرگزاری به لحاظ تعداد مخاطبان همواره پس از خبرگزاری های فارس، ایسنا و مهر قرار داشته است.

۵. مؤسسه روزنامه ایران و روزنامه های الوفاق، ایران دیلی و ایران ورزشی زیر نظر

۱۷. <http://www.hamshahrionline.ir/details/۴۷۰۸۲>

این خبرگزاری قرار دارند. همچنین این خبرگزاری دارای یک دانشکده خبر است که در سال ۱۳۷۶ تأسیس شده است و در چندین شهر کشور شعبه دارد

۱۴- جهان

سایت جهان نیوز وابسته به جمعیت رهپویان انقلاب اسلامی است که در سال ۸۵ توسط این جمعیت راه اندازی شد. پرویز سروری در حال حاضر، به صورت رسمی به عنوان مدیر مسئول این سایت معرفی می شود، اما بیشتر اعتبار و امکانات این سایت توسط

علیرضا زاکانی تهیه می شود، اما اولین مدیر مسئول این سایت سیدنظام الدین موسوی، مدیرعامل فعلی خبرگزاری فارس، بوده است. دومین مدیر مسئول این سایت خبری نیز پیام تیرانداز بود که بعدها به خبرگزاری مهر رفت. این سایت سردبیران زیادی تاکنون به خود دیده است؛ سیدحبیب موسوی، مجید تولایی، علیرضا نادعلی، میثم تولایی، محسن مهدیان و ابراهیم رضایی تاکنون در این سایت سردبیر بوده اند. به نظر می رسد دلیل این همه تعویض خاصیت دانشجویی و جوان بودن بیشتر مسئولین این سایت است. البته طبق معمول دیگر سایت های وابسته به اشخاص و گروه ها مسئولین این سایت نیز تمایلی ندارند که به عنوان ارگان جمعیت رهپویان معرفی شوند؛ علیرضا نادعلی سردبیر وقت جهان نیوز در گفت و گو با همشهری ماه مورخ تیر ۱۳۸۹ در خصوص گرایش سیاسی جهان نیوز می گوید: «جهان نیوز به هیچ عنوان سایت ارگانی جمعیت رهپویان انقلاب اسلامی نیست، البته از نظر عقیدتی با این جمعیت همخوانی داریم و با اینکه کار سیاسی انجام می دهیم سیاست زده نمی شویم.»^(۱۸) این سایت به مناسبت هفتمین سال تأسیس خود طی خبری نکاتی را درباره جهان نیوز منتشر کرد. یکی از این

نکات این است که زاکانی تاکنون در سایت جهان هیچ مسئولیتی نداشته است. در این خبر آمده است: «با اینکه تصور می شود علیرضا زاکانی مسئول جهان نیوز است، اما از بدو تأسیس تاکنون وی هیچ گاه مسئولیتی در جهان نیوز نداشته و صرفاً نزدیکی فکری برخی اعضای تحریریه به آقای زاکانی دلیل این انتساب غیرواقعی است.»

این سایت در اقدامی جالب اقدام به معرفی شاکیان خود کرده است تا نشان دهد که عزم مسئولان این سایت در مبارزه با فساد بسیار جدی است. در این زمینه شاکیان اصلی جهان نیوز چهره های شناخته شده ای هستند که اکثراً در دوران مسئولیتشان مورد نقد قرار گرفته اند و از آنجا که مطالب

جهان نیوز مستند بوده است در اکثر پرونده های بررسی شده این سایت تیرئه شده است. جدول مهم ترین شاکیان جهان نیوز را در ادامه می خوانید.^(۱۹) توضیح اینکه برخی از افراد جدول زیر چندین شکایت علیه سایت جهان داشته اند.

نام و نام خانوادگی	مسئولیت	گرایش فکری	نتیجه دادگاه
عبدالله جاسبی	رئیس وقت دانشگاه آزاد	جناح راست سنتی	تبرئه جهان نیوز
سعید مرتضوی	دادستان وقت تهران	منتسب به جناح راست	در حال رسیدگی
اسفندیار رحیم مشایی	رئیس دفتر وقت رئیس جمهور	دولت نهم و دهم	تبرئه جهان نیوز
مهدی هاشمی	فرزند آقای هاشمی رفسنجانی	اصلاح طلب	تبرئه جهان نیوز
فائزه هاشمی	نماینده مجلس پنجم و فرزند آقای هاشمی رفسنجانی	اصلاح طلب	در حال رسیدگی
حمیدرضا بقایی	معاون رئیس جمهور وقت	دولت دهم	تبرئه جهان نیوز
محمد شریف ملک زاده	رئیس وقت میراث فرهنگی	دولت دهم	در حال رسیدگی
محمد رضا رحیمی	معاون اول دولت دهم	نزدیک به هاشمی و احمدی نژاد	تبرئه جهان نیوز
نعمت الله پوستین دوز	مدیرعامل سابق سایپا	دولت دهم	تبرئه جهان نیوز و پس گرفتن شکایت از سایپا

جهان در انتخابات سال ۸۸ از احمدی نژاد حمایت کرد و البته در دولت دهم جز منتقدان اصولگرای احمدی نژاد و جریان موسوم به انحراف شد و خبرها و مطالب زیادی علیه این جریان منتشر کرد. این سایت یکی از اهداف اصلی خود را مبارزه با جریان انحراف تعریف کرده بود. در انتخابات سال ۹۲ با توجه به کاندیدا شدن زاکانی در انتخابات این سایت ابتدا به حمایت از او پرداخت و با تأیید نشدن صلاحیت او توسط شورای نگهبان، جهان در برهه یک ماهه مانده به انتخابات به صورت قطعی از هیچ حزب یا گروهی حمایت نمی کرد، اما تمایل بیشتری به حداد عادل و جلیلی داشت. با کنار رفتن حداد از انتخابات و اینکه جهان، ادعای وحدت اصولگرایان داشت، معلوم نشد که در آخر از قالیباف حمایت می کرد و یا جلیلی. در مجموع می توان گفت که این سایت در زمان انتخابات ۹۲ رویکرد دقیق و منطقی از خود نشان نداد و باعث سردرگمی بسیاری از هواداران خود شد. این سایت پس از انتخاب روحانی به ریاست جمهوری به یکی از منتقدان جدی دولت تبدیل شد که در موارد مختلفی مثل توافقنامه ژنو نقدهای زیادی به دولت وارد کرد. این نقدها تا حدی پیش رفت که سروری، مدیر مسئول سایت، از خبر موثق خود مبنی بر تعطیل شدن جهان گفت. سروری در این باره گفته بود: «البته سخن رئیس جمهور در بعد آزادی رسانه برای رسانه‌های اصلاح طلب کاملاً درست است و آن‌ها در حاشیه امنیت به سر می‌برند و مورد حمایت قرار می‌گیرند. این در حالی است که رسانه‌های اصولگرا هر روز در معرض تهدید، فشار، دادگاه، فیلتر شدن و توقیف شدن هستند.»^(۲۰)

یکی دیگر از ویژگی‌های این سایت خبرهای انتشار اخبار پشت پرده در برخی موارد است که باعث می‌شود مخاطبان بسیاری را به خود جذب کند. این خبرها در سال‌های گذشته به شکل پراکنده منتشر می‌شد که از ابتدای امسال تاکنون منتشر نشده است. البته در یکی دو سال اخیر مطالب تولیدی این سایت بسیار کم شده و این امر باعث ضعف جدی این سایت در عرصه تولید مطالب تحلیلی شده است.

۱۵_ رجا

رجا در سال ۸۵ و قبل از انتخابات شورای شهر سوم کار خود را آغاز کرد. این سایت توسط سه تن از دانشجویان حامی احمدی نژاد به نام های احسان صالحی، محمدحسن روزی طلب و مقداد نیلی آغاز به کار کرد.

بعدها غیر از این سه نفر افرادی مثل میثم نیلی به عنوان مدیر مسئول و علی نادری به عنوان سردبیر به اعضای سایت رجا اضافه شدند. اثرگذاری رجانوز در اوایل دولت احمدی نژاد بسیار زیاد بود و بسیاری از حامیان احمدی نژاد خبرهای مربوط به دولت را از طریق این سایت پیگیری می کردند. نقطه اوج معروف شدن و تأثیرگذاری رجانوز به منظره سال ۸۸ احمدی نژاد و موسوی برمی گردد که موسوی در آن مناظره رجانوز را یکی از حامیان احمدی نژاد دانست.

این سایت به لحاظ خط سیاسی تا چندین سال حامی احمدی نژاد بود تا اینکه در دولت دهم به دنبال اختلافی که با برخی حامیان احمدی نژاد پیدا کرد به یکی از منتقدان دولت دهم تبدیل شد که البته در بسیاری از مواقع مواضع احمدی نژاد را از مواضع گروه موسوم به انحرافی در دولت جدا می کرد و تا آخر دولت دهم به احمدی نژاد نقد کمتری وارد می کرد.

این سایت در انتخابات مجلس نهم و در پی شکل گیری جبهه پایداری به عنوان بازوی تبلیغی این جبهه وارد میدان شد و تبلیغات وسیعی در حمایت از گروه در انتخابات انجام داد. در انتخابات ریاست جمهوری یازدهم نیز در ابتدا به حمایت از کاندیدای مورد حمایت جبهه پایداری، کامران لنکرانی، پرداخت و وقتی لنکرانی در شب آخر تأیید صلاحیت ها از نامزدی در انتخابات کناره گیری کرد به صورت تمام قد به حمایت از سعید جلیلی پرداخت. این سایت در زمان انتخابات تلاش

زیادی کرد تا حمایت خود را از جلیلی به معنای حمایت از گفتمان انقلاب اسلامی جلوه دهد و بقیه کاندیداها را به صورت تلویحی یا مستقیم خارج از گفتمان انقلاب اسلامی بداند. این سایت پس از روی کار آمدن روحانی به جدی ترین و تندترین منتقد دولت تبدیل شده است و روزی نیست که علیه دولت مطلبی منتشر نکند.

این سایت وابستگی مشخصی با سازمان یا فرد خاصی ندارد، اما از سوی برخی از قسمت های سپاه و همچنین جبهه پایداری حمایت می شود، البته هزینه اداره سایت رجا بسیار پایین است، زیرا بسیاری از نویسندگان این سایت به صورت داوطلبانه مطلب می نویسند و یا اینکه رجا مطالب آنان را از وبلاگ هایشان نقل قول می کند.

۱۶_ الف

الفیت بر لوح دلم جزا نشانیست

سایت الف در سال ۸۵ راه اندازی شد و حامی و مؤسس اصلی این سایت احمد توکلی، نماینده مجلس، بود. توکلی که سابقه کار مطبوعاتی را از دهه ۶۰ و

همزمان با راه اندازی روزنامه رسالت در کارنامه خود دارد در دولت احمدی نژاد به این نتیجه رسید که باید از یک تریبون مجازی برای عرضه نظرات و افکار خود استفاده کند. مدیر مسئولی این سایت در سال های گذشته بر عهده خود توکلی بوده است و به همین دلیل در بسیاری از دادگاه ها و محاکم وی به عنوان متهم حاضر می شده است و در بعضی مواقع نیز جواب اتهام هایی که به این سایت زده شده است را خود او پاسخ داده است با وجود دلایلی همانند شکایت از سایت و لزوم پاسخگویی در محاکم مدیر مسئولی این سایت به بیژن مقدم واگذار شد، لازم به ذکر است صاحب امتیازی این سایت هنوز بر عهده توکلی است. سردبیر این سایت نیز تاکنون بر عهده افرادی چون سیدامیر سیاح، محسن مهدیان و مجتبی توانگر بوده است و هم اکنون شهاب خاکسار این مسئولیت را

بر عهده دارد. خاکسار فارغ التحصیل مدیریت استراتژیک است.

گفته می شود که این وبگاه دارای ۸ نفر شورای سیاست گذاری است که اغلب آنان نیز دارای مشاغل سیاسی هستند و بیشتر وابسته به جمعیت ایثارگران هستند. احمد توکلی و یاس

نادران را از جمله اعضای شورای سیاست گذاری معرفی می کنند. الف در دوره ۸ ساله خود اقدامات رسانه ای مختلف و تأثیرگذاری داشته است. انتشار خبر جعلی بودن مدرک دکتری علی کردان که به فیلتر شدن این سایت برای مدتی نیز منجر شد- زیر سؤال بردن جدی هویت ترانه موسوی از کشته شدگان موهوم انتخابات ۸۸ و انتشار مدارکی علیه مدرک تحصیلی محمدرضا رحیمی از این جمله است. یکی از جنجالی ترین اقدامات این سایت که باعث تحت فشار قرارگرفتن احمدی نژاد شد قرار دادن صفحه ای با نام روز شمار ولایت پذیری بود؛ ماجرا برمی گشت به انتصاب مشایی به عنوان معاون اولی و خبر نامه رهبر انقلاب به رئیس جمهور مبنی بر الغای حکم مذکور؛ در این میان سایت الف روزشماری را در صفحه نخست خود تعبیه کرد با نام روز شمار ولایت پذیری تا مشخص شود تا کی می خواهد اجرای حکم مقام معظم رهبری را به تأخیر بیندازد.^(۲۱)

اما شاید مهم ترین ویژگی الف که باعث پرریننده تر شدن این سایت شده است تعاملی بودن آن است. این سایت توانسته با استفاده از ظرفیت مخاطبان خود بسیاری از مطالب منتشره را از طریق مخاطبین خود تأمین کند و در بخش داداشت های بینندگان منتشر کند. همچنین با اتخاذ یک رویکرد مخاطب محور

به نظرات مخاطبان خود اهمیت زیادی می دهد و سریعاً آن ها را منتشر می کند. همین امر باعث شده که مخاطبان این سایت نیز در بحث های مختلف مشارکت زیادی داشته باشند.

این سایت در انتخابات ۹۲ از ائتلاف سه نفره و به خصوص قالیباف حمایت می کرد، ولی پس از انتخابات در زمان رأی گیری برای وزیر، توکلی به حمایت از دولت پرداخت و در این یک سال نیز الف در عین انتقاداتی که به دولت داشته حمایت هایی نیز از روحانی و دولت او داشته است.

۱۷- خبرگزاری دانشجو

در بین سایت هایی که رتبه زیر ۱۰۰ در بین سایت های ایرانی داشتند خبرگزاری

دانشجو (SNN) یکی از سایت هایی است که بسیار سریع به این رتبه رسیده است و این موفقیت بیش از همه مدیون کلیپ های پر بیننده این سایت به نام «دکتر سلام» است.

مدیرعامل این خبرگزاری در حال حاضر هادی قاسمی است. پیش از قاسمی محمد ذوقی عهده دار این سمت بود که در سال ۹۱ از کار خود کنار رفت. ذوقی هم اکنون دانشجوی دکتری روابط بین الملل دانشگاه تهران است و در انتخابات ریاست جمهوری سخنگوی ستاد دانشجویی جلیلی بود.^(۲۲) از دیگر افراد

اثرگذار در این خبرگزاری علی صدری نیاست که کارگردان و گوینده کلیپ دکتر سلام است. وی نیز دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت رسانه دانشگاه علامه طباطبایی است.

مهم ترین وجه تمایز و بهترین قالب کاری در

۲۲. <http://snn.ir/NSite/FullStory/News/?id=۲۰۷۹۶۳&Serv=۱&SGr=۳>

این سایت کلیپ دکتر سلام است که جشن یک سالگی آن با حضور بسیاری از طنزپردازان و اساتید دانشگاه برگزار شد و هم اکنون در آستانه دوسالگی قرار دارد. به گفته مسئولان این سایت دکتر سلام بیش از ۱۰۰ هزار بار دانلود دارد و در بیش از ۲۰۰ دانشگاه، مدرسه و هیئت این کلیپ پخش می شود و می توان گفت که این کلیپ مخاطب میلیونی دارد. حدود ۱۰ تا ۱۲ نفر از کارهای محتوایی تا فنی این کلیپ را انجام می دهند و در اتاق فکری سوژه ها و دکترترین دکتر هفته انتخاب می شود.^(۳۳)

این خبرگزاری در ابتدا بیشتر مطالب مربوط به جریان ها و فضای دانشگاه را پوشش می داد، اما با رشد تعداد مخاطبان این سایت خبرهای مربوط به دیگر حوزه ها نیز در این سایت منتشر می شود، اما باید گفت که هنوز هم مخاطبان اصلی این سایت دانشجویان هستند.

این سایت به لحاظ سیاسی نزدیک به جریان اصولگرایی و به خصوص جبهه پایداری است و بسیاری از اعضای این سایت در انتخابات در ستاد جلیلی فعالیت می‌کردند. به لحاظ سازمانی نیز این سایت متعلق به بسیج دانشجویی است و مسئول این سایت از سوی رئیس بسیج دانشجویی کشور انتخاب می‌شود.

۱۸_ آفتاب

این سایت در شب یلدای سال ۸۳ به مدیریت محمدحسین ملاپیری از کارکنان مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت متولد شد. مهران قاسمی، رضا انصاری راد، حسن فتحی، مهدی مهدوی آزاد، مهرداد سرجویی و مازیار خسروی در مقاطع مختلف زمانی، سردبیری این سایت را بر عهده داشتند.^(۲۴) در حال حاضر مدیرمسئول این سایت را غلامعلی دهقان، از اعضای شورای مرکزی و سخنگوی حزب اعتدال و توسعه، بر عهده دارد و در مقطع انتخابات ریاست جمهوری یازدهم حسین نوبخت، فرزند دکتر محمدباقر نوبخت، سردبیری این سایت را بر عهده داشت.

این سایت در انتخابات ۸۴ از هاشمی رفسنجانی و در انتخابات ۸۸ نیز از میرحسین موسوی حمایت کرد و حتی بعد از اعلام نتایج انتخابات در بیانیه‌ای که از سوی مسئولین حزب اعتدال و توسعه صادر شده بود، نظام را متهم به تقلب در انتخابات، برخورد خشونت‌آمیز با مردم و انسداد رسانه‌ای کرد و خواستار تشکیل کمیته حقیقت‌یاب شد.^(۲۵) به طور کلی، این سایت یکی از منتقدین جدی دولت احمدی‌نژاد بود و بعدها دکتر نوبخت در تلویزیون گفت که دل ما هیچگاه با

۲۴. <http://rezataran.blogfa.com/post/7/%D%AAC%D%AB%1DBA%C%D%AA%VD-87%9>

[%D%AB%4D%87%9D%AA%VD%AB%3DBA%C-%D%AA%8D%AB%1D%AAE%DBA%C-](#)

[%D%AB%3D%AA%VD%87%9A%D%AAA-%D%87%9D%AA%VD%87%9A-%D%AAE%D%AA%AD%8B%1D%87%9A](#)

۲۵. <http://aftabnews.ir/fa/news/90741>

احمدی نژاد صاف نشد.

جهت گیری سیاسی این سایت، حمایت از دیدگاه های سیاسی و عملکرد اکبر هاشمی رفسنجانی و حسن روحانی است. این سایت در انتخابات ریاست جمهوری سال ۹۲ یکی از حامیان جدی حسن روحانی بود و پس از آن نیز یکی از مبلغان و طرفداران اصلی دولت یازدهم محسوب می شود و در واقع می توان این سایت را جدی ترین سایت حامی دولت یازدهم دانست که به صورت سازمانی نیز بسیاری از اعضای آن مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص و حزب اعتدال و توسعه بوده اند.

محسن ماندگاری سردبیر روزنامه جام جم و علی شکوهی از مؤسسان هفته نامه ارزش ها و رادیو گفتگو دو چهره ای هستند که پایگاه خبری تحلیلی فردا از سال ۱۳۸۴ حدود دو سالی با آنها رشد کرد. هرچند نحوه و میزان تأثیرگذاری آنها در

سایت، کاملاً برای مخاطب فردا مشخص نشد، اما در این دو سال شکوهی، چهره شناخته شده تری در فردا نیوز بود و گویا این سایت بیشتر با شکوهی شناخته می شد.

علی شکوهی به عنوان مدیر فردانیوز، با خبر جنجالی بازداشت شدنش، در رسانه ها شهرت بیشتری هم پیدا کرد. او پس از درج خبری در سایت فردا با شکایت دکتر فیروزآبادی رئیس ستاد کل نیروهای مسلح روبرو شد که پس از مدت کوتاهی

با سپردن وثیقه ۲۵ میلیون تومانی آزاد شد. پس از آن، جمعی از فعالان سیاسی اصول‌گرا، در نامه ای به رییس قوه قضاییه وقت، خواستار برخورد مناسب با وی شدند.

فردانیوز در خرداد ۱۳۸۶ با سردبیری مجید رفیعی دانشجوی دانشگاه امام صادق (ع) و یادداشت‌های مرتضی طلایی به عنوان مدیرمسئول، مسیر جدیدی را دنبال کرد. رفیعی ابتدا مانند شکوهی در خانه خود سایت را اداره می کرد تا آنکه با افزایش بازدید کنندگان و تأثیرگذاری سایت، امکانات بیشتری برای آن فراهم شد.

طلایی در دوران مدیرمسئولی سایت، نقش ایجابی به معنای خط‌دهی خاص سیاسی در سایت نداشت. او ارتباط اصلی خود را با فردا در دو محور تعریف می کرد. نوشتن یادداشت‌ها و مقالات مختلفی که الزاماً نه در چهارچوب بحث‌های جنجالی سیاسی بود و نه به بحث‌های مربوط به شورای شهری که طلایی در آن‌جا مشغول بود، مربوط می شود. یادداشت‌های طلایی در فردا بیشتر از آن که فلشی به سوی افکار و سیاست‌های طیف قالیباف باشد، تنها نشان‌دهنده حضور طلایی در سایت فردا بود. محور دوم فعالیت مدیر مسئول طلایی، حل و فصل کردن شکایت‌های رسمی و غیررسمی‌ای بود که در فعالیت این نوع سایت‌های خبری از

آن گریزی نیست.

رفیعی مدت کوتاهی هر دو مسئولیت، مدیرمسئولی و سردبیری را به عهده گرفت و پس از آن، عبدالمطهر محمدخانی را به عنوان سردبیر انتخاب کرد.^(۳۶) در سال ۹۰ فردا شاهد تغییر مدیر مسئول خود بود و سجاد نوروزی به جای رفیعی به مدیرمسئولی این سایت منصوب شد.

این سایت طی سال های ۸۶ تاکنون از حامیان جدی قالیباف به شمار می رود و در انتخابات های مختلف از وی و حامیانش حمایت کرده است. در انتخابات سال ۹۲ نیز این سایت به حمایت از قالیباف در انتخابات ریاست جمهوری پرداخت و در دولت یازدهم نیز از جمله منتقدین دولت محسوب می شود.

۲۰- انتخاب

سایت انتخاب ادامه یک کار مطبوعاتی و یک روزنامه به همین نام است. روزنامه انتخاب در سال ۱۳۷۷ توسط محمدمهدی فقیه پایه گذاری شد.

فقیه که در آن زمان قائم مقام دفتر تبلیغات حوزه علمیه قم بود این روزنامه را به صاحب امتیازی همین مؤسسه منتشر کرد. فقیه که تحصیلات حوزوی خود را تا سطح خارج فقه و اصول ادامه داده است در زمینه ولایت فقیه و حکومت دینی دارای نظریاتی است که همیشه باعث اختلاف بین او و طرفداران آیت الله مصباح شده است. در همان زمان به پیشنهاد فقیه، طه هاشمی، نماینده مجلس پنجم، به عنوان مدیر مسئول این روزنامه انتخاب شد.

این روزنامه در انتخابات مجلس ششم از معدود رسانه هایی بود که از هاشمی رفسنجانی حمایت کرد و در انتخابات سال ۸۰ نیز از خاتمی. سرانجام این روزنامه در سال ۸۳ به دلیل اختلافات مسئولین دفتر تبلیغات حوزه با مسئولین این روزنامه

تعطیل شد. از افراد معروفی که در این روزنامه سابقه کار مطبوعاتی دارند می توان به حسین قندی، مهدی خلجی، جمشید برزگر و پرویز اسماعیلی اشاره کرد. پس از این تجربه مطبوعاتی محمدمهدی فقیه به عرصه مجازی قدم نهاد و سایت انتخاب را تأسیس کرد. این سایت در دولت احمدی نژاد از متقدترین سایت ها نسبت به دولت بود و کار مدیران این سایت بارها به دادگاه کشید و چندین بار نیز سایت آن ها فیلتر شد. این سایت در انتخابات ۸۸ از میرحسین موسوی حمایت تام و تمامی کرد و پس از انتخابات مدعی تقلب در انتخابات شد و به همین دلیل یک هفته پس از انتخابات توقیف شد. این سایت برای چندمین بار در سال ۸۹ مجدداً راه اندازی شد. این بار مدیرمسئولی و سردبیری این سایت بر عهده پسر محمدمهدی فقیه؛ یعنی، مصطفی فقیهی بود. این سایت در سه سال آخر دولت احمدی نژاد از متقدترین سایت ها نسبت به دولت بود و به گونه ای که فقیهی در مطلبی در سال ۹۰ نوشت که خاتمی را با یک لشکر احمدی نژاد عوض نمی کنم. در انتخابات ریاست جمهوری یازدهم در ابتدا از هاشمی و سپس از روحانی حمایت کرد و در حال حاضر نیز از

حامیان سرسخت دولت یازدهم است. گفته می شود که این سایت به طرفداران هاشمی وابسته است و طه هاشمی، معاون فرهنگی فعلی دانشگاه آزاد، کمک های زیادی به این سایت می کند. روزنامه کیهان در مطلبی مدعی شده بود که سایت انتخاب

کمک های از شهرام جزایری نیز دریافت کرده است.^(۳۷) این سایت طی چند ماه

۳۷. <http://newsnic.ir/%D%AAD%D%A0%D%A4%D-%A7%D%A0%D%AC%D%AF%D%AF-%DA%A%DBA%CD%A7%D%AA%VD%-A7%D%AA%AD-A7%D%AB%3D%AA%VDBA%CD%AAA-%D%AAE%D%AA%AD%AB%1DBA%CD%AA%VD%A7%D%AA%AE%D%AA%VD%AA%-AD%AB/>

گذشته فیلتر بود و به همین دلیل رتبه آن افت کرد، البته چند هفته است که این سایت دیگر فیلتر نیست و روند صعودی خود را دوباره پی گرفته است.

ردیف	نام سایت	رتبه	وابستگی جناحی-فردی	کاندیدای انتخابات ۹۲	مسئولین فعلی
۱	فارس	۱۲	اصولگرا-بسیج	بیشتر جلیلی	سیدنظام موسوی، مرتضی قمری وفا
۲	تابناک	۱۵	اصولگرا-رضایی	رضایی	محمدجواد بربریان، محمود ملکی
۳	عصر ایران	۲۸	اصلاح طلب	روحانی	جعفر محمدی
۴	مشرق	۲۵	اصولگرا-سپاه	بیشتر قالیباف	رضا داوری، حامدشیخ پور
۵	باشگاه خبرنگاران	۲۲	اصولگرا-صدا و سیما	-	-
۶	خبر آنلاین	۲۶	اصولگرا- لاریجانی	ولایتی	مهاجری، لاسجردی، صدرالادبایی
۷	تسنیم	۳۷	اصولگرا-سپاه	بیشتر قالیباف	مجید قلی زاده، عباس توانگر
۸	افکار	۶۱	اصولگرا- پیرهادی	قالیباف	برادر محسن پیرهادی
۹	ایسنا	۴۶	دولت محور	-	سعید پورعلی
۱۰	فرارو	۵۶	اصلاح طلب- قالیباف	قالیباف	محمدحسین خوشوقت، محمد نوبین

علی عسکری	قالیباف	اصولگرا-سازمان تبلیغات	۴۹	مهر	۱۱
مصطفی فقیهی	روحانی	طرفدار دولت- طه هاشمی	۶۴	انتخاب	۱۲
محمد خدادادی	-	دولت محور	۷۶	ایرنا	۱۳
-	-	اصولگرا- سپاه	۱۰۲	جام	۱۴
احمد توکلی، بیژن مقدم	قالیباف	اصولگرا- توکلی	۷۹	الف	۱۵
پرویز سروری، ابرهیم رضایی	جلیلی، قالیباف	اصولگرا- رهپویان	۱۰۵	جهان	۱۶
هادی قاسمی، علی صدری نیا	جلیلی	اصولگرا- بسیج دانشجویی	۱۱۰	خبرگزاری دانشجو	۱۷
میثم نیلی، علی نادری	جلیلی	اصولگرا- پایداری	۱۰۳	رجا	۱۸
غلامعلی دهقان-حسین نوبخت	روحانی	طرفدار دولت- نوبخت	۱۲۷	آفتاب	۱۹
سجاد نوروزی	قالیباف	اصولگرا-قالیباف	۱۳۸	فردا	۲۰

خلاصه اطلاعات برترین سایت های خبری ایران

جریان شناسی و قدرت تحلیل مسائل سیاسی
جزو معرفت دینی است
مقام معظم رهبری

www.didban.ir